

Saana Korpi

Lastenkirjan kuvitus

Opinnäytetyö

Syksy 2018

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Muotoilun tutkinto-ohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Muotoilun tutkinto-ohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Graafinen muotoilu

Tekijä: Saana Korpi

Työn nimi: Lastenkirjan kuvitus

Ohjaaja: Esa Savola

Vuosi: 2018

Sivumäärä: 28

Liitteiden lukumäärä: 4

Opinnäytetyön aiheena on lastenkirjan kuvitus. Toteutin kirjaan myös tekstit ja taiton. Yhteistyökumppanina opinnäytetyössä toimi Kiintymysvanhemmuusperheet ry. Kirjan kuvitus toteutettiin sekatekniikalla. Sekatekniikassa käytettiin vesivärejä, pahlia, kangasta ja tusseja. Kuvat koottiin leikkaamalla ja liimaamalla kartongille. Valmiit kuvat skannattiin ja käsiteltiin kuvankäsittelyohjelmalla. Kirjaan tehtiin myös taitto Adobe Indesign- taitto-ohjelmalla. Taitto-ohjelmassa lisättiin kirjaan myös runomuotoiset tekstit. Valmiiseen kirjaan toteutettiin 15 kuvitettua aukeamaa sekä kannet.

Opinnäytetyössä perehdyttiin erilaisiin kuvitustyyliin. Työssä tarkasteltiin eri tyyppisiä kuvitustekniikoita ja pohdittiin, minkälainen kuvitus on erottuva ja persoonallinen. Tutkimusmenetelmänä toteutettiin laadullinen haastattelu, jossa kohderyhmän kanssa käytiin läpi eri tyyliä kuvitettuja lastenkirjoja. Kohderyhmänä olivat 4–8-vuotiaat lapset ja heidän vanhempansa. Tutkimuksella pyrittiin selvittämään, minkälainen kuvitustekniikka on mieleenpainuva, huomiota herättävä, erottuva ja miellyttävä katsoa.

Vastausten perusteella erottuvimmaksi tyyliksi valittiin sekatekniikka. Muita vastauksissa esille nousseita asioita olivat persoonalliset värit, mieleenpainuvat hahmot, hahmojen ilmeet, ilmavuus, tunnistettavuus, lämminhenkisyys ja innovatiivisuus. Kyselyn vastauksia hyödynnettiin kirjan kuvituksessa. Kuvituksissa käytettiin voimakkaita värejä ja aukeamiin tuotiin yllätyksellisyyttä värien vaihtuvuudella. Jokaiselle aukeamalle toteutettiin erilainen runo sekä kuvitus, joka toimii myös erikseen. Aukeaman väreillä ja runoilla haluttiin tuoda esiin erilaisia tuntemuksia, joita kirjan lukijat voivat aukeamilta tunnistaa.

Avainsanat: Lastenkirjallisuus, kuvitus, lastenrunot, sekatekniikka, taitto

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of business and culture

Degree programme: Bachelor of culture and arts

Specialisation: Graphic design

Author: Saana Korpi

Title of thesis: Illustration of a children`s book

Supervisor: Esa Savola

Year: 2018

Number of pages: 28

Number of appendices: 4

The subject of the thesis was the illustration of a children`s book. I also made the texts and folding for the book. My partner in this thesis project was the Ki-intymysvanhemmuusperheet ry parenting organization. The illustration was done with a mixed technique. Watercolors, cardboard, markers and fabric were used in the illustration. The illustrations were made by cutting and gluing. The finished illustrations were scanned and processed using the Adobe InDesign graphics program. The layout also included poetry texts. The finished book included 15 illustrated spreads and the boards.

The thesis studied different types of illustrations. The study looked at different types of illustrations and discussed what kind of illustration would be dissimilar and personal. A qualitative interview was used as the research method; during the interview, various illustrations were presented to the target group, consisting of children of 4 to 8 years of age and their parents. The aim of the interview was to find out what kind of artwork would be memorable, eye-catching, dissimilar, and pleasant to look at.

Based on the answers, a mixed technique was chosen as the most dissimilar style. Other things mentioned included personalized colors, memorable characters, the facial expression of the characters, freshness, recognizability, warmth, and innovativeness. The answers were used in the book illustration. Strong colors were used in the illustrations, and with different variations of colors, the spreads were given surprising overtones. Each spread was given a different poem and illustration, which would work separately. With the colors and poems, the aim was to evoke different kinds of feelings, which the readers of the book could recognize.

Keywords: Children`s literature, illustration, children`s poems, mixed technique, layout

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
1 JOHDANTO.....	5
2 YHTEISTYÖKUMPPANI.....	6
2.1 Teoriaa.....	6
2.2 Sosiaalinen media.....	6
3 ERILAISIA KUVITUSTYYLEJÄ.....	8
3.1 Ajatuksia.....	8
3.2 Inspiroivat kuvitukset.....	8
4 HAASTATTELU.....	10
4.1 Valitut kirjat.....	10
4.2 Haastattelukysymykset ja tilanne.....	12
4.3 Haastattelutulokset ja pohdintaa.....	13
5 KUVITUS.....	15
5.1 Luonnostelua.....	15
5.2 Tekniikka.....	17
5.3 Värimaailma.....	17
6 KIRJAN AUKEAMAT.....	19
6.1 Kirjan kannet.....	23
6.2 Kirjan runot.....	24
7 TYPOGRAFIA JA TAITTO.....	25
8 POHDINTA.....	27
LÄHTEET.....	28
LIITTEET.....	30

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on lastenkirjan kuvitus ja taitto. Toteutin kuvituksen ja kirjan kannet itse kirjoittamaani runokirjaan. Tein kirjaani taiton Adobe InDesign CC - ohjelmalla. Pehdyin opinnäytetyössäni eri tyyppisesti kuvitettuihin lastenkirjoihin ja etsin niistä vinkkejä omaan kuvitustyyliini. Haluan löytää omaleimaisen kuvitustyylin, joka jatkuu mahdollisissa seuraavissa lastenkirjoissani. Tyylin tulee värimaailmaltaan ja tekniikaltaan olla tunnistettava, koukuttava ja kohderyhmälle sopiva. Opinnäytetyössäni mietin, mitkä asiat herättävät lukijan mielenkiinnon ja millä tavalla kuvitus, värit ja tekniikka, saavat lastenkirjan erottumaan muista kirjoista. Tavoitteenani oli tehdä kuvituksesta sellainen, joka on houkutteleva sekä aikuisille että lapsille.

Ideoita kuvitukseeni etsin eri tavalla kuvitetuista lastenkirjoista. Valitsin kirjoja, joiden kuvitustyyli on mieleiseni ja jotka ovat tyyliltään erilaisia. Käytin työssäni laadullista tutkimusta ja tein valitsemillani kirjoilla haastattelun, jossa vertailtiin erilaisia kuvitustekniikoita. Haastattelun tulosten pohjalta etsin vinkkejä omaan kuvitukseeni ja kuvitustekniikkaani. Kuvituksissa käytin sekatekniikkaa, jossa on käytetty tusseja, vesivärejä, kartonkia ja kangasta. Kuvat koottiin leikkaamalla ja liimaamalla elementtejä kartonkipohjalle. Jokaisella aukeamalla on runo ja siihen liittyvä kuvitus. Halusin tuoda erilaiset tunnelmat väreillä ja tyylillä esiin.

Yhteistyökumppanini oli Kiintymysvanhemmuusperheet ry. Kiintymysvanhemmuus on lempeää ja empaattista lapsilähtöistä kasvatusta, jossa kunnioitetaan lapsen maailmaa ja yksilöllisyyttä (Kiintymysvanhemmuusperheet ry, 7.10.2018). Tunteiden tunnistamisella, hyväksymisellä sekä sanoituksella on kiintymysvanhemmuudessa merkittävä rooli. Kiintymysvanhemmuuteen sopivia lastenkirjoja on tarjolla vain vähän ja niille olisi kysyntää. Sain yhteistyökumppaniltani vapaat kädet toteuttaa kuvakirjan, joka on sopiva kiintymysvanhemmuudesta kiinnostuneille vanhemmille ja heidän lapsilleen.

Kuvituksellani halusin tehdä laadukkaan lasten runokirjan, joka aihepiirin sopien antaa lapselle ja aikuiselle mukavia ja oivaltavia hetkiä yhdessä. Valmista kirjaani aion tarjota ensin kustantajille tai vaihtoehtoisesti toteuttaa kirjan omakustanteena valmiiksi painetuksi kirjaksi.

2 YHTEISTYÖKUMPPANI

2.1 Teoriaa

Yhteistyökumppaninani toimii Kiintymysvanhemmuusperheet ry. Kiintymysvanhemmuusperheet on perustettu Seinäjoella vuonna 2009. Yhdistyksen tavoitteena on tehdä kiintymysvanhemmuutta ja sen toimintatapoja tunnetuiksi Suomessa. Yhdistyksellä on myös vertaistukea ja kurssitoimintaa perheille. Paikallistoimintaa on viidellä eri paikkakunnalla. Kiintymysvanhemmuus on hoitofilosofia, jonka päällimmäisinä tavoitteina on tunnistaa lapsen tarpeet ja niihin vastaaminen ihmiselle lajityypillisellä tavalla.

Kiintymysvanhemmuudessa lapsen tunteita ja ajatuksia kunnioitetaan, sekä vastaan hänen tarpeisiinsa. Perusoletuksena on, että lapsi on pohjimmiltaan hyvä tarkoituseriltään sekä yhteistyöhaluinen ja sosiaalinen. Kiva ry on lanseerannut termin ”lempeä kasvatus” isommille lapsille. Se pohjautuu lapsen ymmärtämiseen, kunnioittamiseen, empaattisuuteen ja tarpeiden tunnistamiseen. Aikuinen auttaa lasta lempeästi tyydyttämään fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset tarpeet. Vanhemman tehtävänä on olla aito, tunteva ihminen joka ohjaa lasta kertomaan omista tarpeistaan toisille ja kuinka omiin ja toisten tarpeisiin pyritään vastaamaan etsien rauhanomaista neuvotteluratkaisua, silloin kun tarpeet ovat ristiriidassa. Yhdistyksen tavoitteena on edistää näitä lempeitä hoitotapoja ja tarjota tukea ja vinkkejä kiintymysvanhemmuudesta kiinnostuneille perheille. (Kiintymysvanhemmuusperheet ry, 10.10.2018).

2.2 Sosiaalinen media

Yhdistyksellä on verkkosivut ja kaksi Facebook-ryhmää. Isompaan ryhmään voivat liittyä kaikki kiintymysvanhemmuudesta kiinnostuneet vanhemmat. Jäseniä avoimessa ryhmässä on opinnäytetyöni aloitusvaiheessa 3400. Toinen, pienempi ryhmä on tarkoitettu vain yhdistyksen jäsenille. Ryhmät toimivat vertaistukena ja keskustelukanavana.

Yhdistyksen Facebook -ryhmässä on tullut ilmi, että Kiva-henkiselle lastenkirjalle olisi kovasti kysyntää. Suomalaisessa lastenkirjallisuudessa on tarjolla melko vähän kirjoja, joissa olisi käsitelty kasvatuksellisia aiheita yleensä.

Opinnäytetyössäni suunnittelen Kiva-henkisen lastenkirjan. Kuvituksen haluan olevan kiinnostava, lämminhenkinen ja tunnelmallinen. Tavoitteena on tehdä kirjasta sellainen kokonaisuus, että lapsi ja aikuinen haluavat palata kirjan tutkimiseen ja lukemiseen yhä uudestaan. Majaluoma teoksessa Raussi & Rättyä (2001, 24-26) pohtii lastenkirjojen syvällistä merkitystä lapsen maailmankuvaan. Hän kokee kuvakirjan olevan korvaamaton linkki aikuisen ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen ja tiedonvälitykseen.

Kiintymysvanhemmuusperheet ry:n toiminta toteutetaan jäsenmaksujen varassa, joten varallisuutta ei ole, joten yhdistys ei pysty tukemaan rahallisesti lastenkirjan toteutusta valmiiksi kirjaksi. (Kiintymysvanhemmuusperheet ry 7.10.2018).

3 ERILAISIA KUVITUSTYYLEJÄ

3.1 Ajatuksia

Lastenkirjojen kuvittajilla on hyvin monenlaisia tyylejä ja tekniikoita. On välillä vaikea hahmottaa, mikä seikka kuvituksesta tekee mieleenpainuvan ja persoonallisen. On kirjoja, jotka ovat säilyneet vuosikymmeniä suosittuina. Olen havainnut, että tällaiset kirjat eivät välttämättä ole piirrostekniikaltaan erityisen vaativia. Tyyli tällaisissa kirjoissa on kuitenkin hyvin tunnistettavissa. Kuvittajasta ei voi erehtyä. Omaaperäinen, vahva ilmaisu jää lasten ja aikuisten mieleen.

3.2 Inspiroivat kuvitukset

Itseäni miellyttää eniten tyylit, jotka ovat melko yksinkertaisia. Vahva värimaailma, joka pitää sisällään voimakkaat kontrastit, puhtaat ja raikkaat värit, selkeät muodot sekä kuvituksen raikkaus. Raikkaudella tarkoitan lähinnä tyhjää tilaa, keveyden tunnetta.

Minua on viehättänyt aikuisiällä Marimekon kankaiden lapsenomaiset, selkeät ja kirkkaat kuosit. Ne miellyttävät monien muidenkin aikuisten silmää, ja tuovat usein mieleeni myös jotkin lastenkirjat. Olenkin miettinyt, että tässä voisi olla yksi hyvä mahdollisuus, yhdistää Marimekon kankaiden tyyli sekä lastenkirjojen kuvitus, jolloin kuvitustyyli olisi sekä aikuisille että lapsille mieluinen ja silmää miellyttävä.

Hietaniemen (2005) lehtiartikkelissa puhutaankin siitä, kuinka Oili Tannisen kirjoittamille ja kuvittamille Nunnu-kirjojen tyylisille kirjoille voisi olla kysyntää nykyaikana. Nunnu-kirjojen kuvitus on tehty repimällä ja liimaamalla kirkasvärisiä askartelupapereita, jolloin vaikutelma on pinnallinen. Tanninen halusi tehdä omille lapsilleen moderneja kuvakirjoja.

Oili Tannisen Nunnu-kirjat ovat yksi vahvoista suosikeistani, ja luen niitä omalle lapselleni mielelläni. Molemmat pidämme niistä kovasti, joten varmasti ne ovat vahva vaihtoehto vaikuttajaksi kirjan kuvituksen tekniikkaan ja väreihin. Olen myös itse hyvin viehättyynyt kirjoihin, joissa kuviot ovat selkeät ja helposti katsottavat. Liiallinen

määrä yksityiskohtia ei ole koskaan omaa silmääni miellyttänyt, mutta tässä on silti muistettava kohderyhmän mielipiteet ja ajatukset.

4 HAASTATTELU

Tutkimusmenetelmänä haastattelussa käytin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Metsämuurosen (2006, 113) kirjassa todetaan haastattelun olevan hyvä, vaikka työläs perusmenetelmä, joka soveltuu moniin tilanteisiin. Haastattelun vastaajiksi valitsin kohderyhmääni kuuluvia henkilöitä. Vastaajina toimivat kiintymysvanhemmuushenkiset perheet. Haastattelin jokaista perhettä erikseen. Tunsin myös haastateltavat entuudestaan, joten haastattelutilanne oli rento ja lapsetkin uskalsivat hyvin sanoa mielipiteensä. Metsämuurosen (2006, 115) mukaan avoimen haastattelun olemus on lähellä keskustelua ja se sopii hyvin tilanteisiin, joissa on vähän tutkittavia ja joissa tutkijan ja tutkittavan suhde on positiivinen.

Haastattelun kohderyhmäksi valitsin perheitä, jotka ovat Kiva-henkisiä. Vastaajat olivat äitejä ja heidän lapsiaan. Koin myös tärkeäksi, että vastaajat olivat minulle tuttuja, koska sillä tavalla haastattelutilanne oli tunnelmaltaan rento ja vastaukset annettiin kiireettömästi. Haastatteluun vastanneiden lasten ikä vaihteli 4- 8 vuoden välillä.

4.1 Valitut kirjat

Haastattelua varten valitsin kahdeksan kirjaa. Kirjat olivat sellaisia, joiden kuvitus miellytti itseäni ja jotka koin sellaisiksi, että voisin löytää niistä omaan kuvitustyyliini ideoita ja tyyliä. Osa kirjoista on suosittuja klassikoita ja osa taas vähemmän tunnettuja. Jokaisen kirjan kuvitustekniikka on eri tavalla toteutettu.

Haastattelussa käytetyt kirjat ovat:

1. Satu Kettunen: Otso Aarnisen salaperäinen seikkailu
2. Gösta Knutsson: Eläköön Pekka Töpöhäntä
3. Gunilla Bergström: Mikko Mallikas panee töpinäksi
4. Tove Jansson: Kuinkas sitten kävikään
5. Oili Tanninen: Musti Sirkuskoira
6. Anne Vasko: Jellona Suuri
7. Maikki Harjanne: Mintun lääkärikirja
8. Jussi Parvela: Hilma ja Pingviini

Tove Janssonin muumikirja on kaikista tunnetuin. Muumien värimaailma on voimakas ja persoonallinen. Värit ovat selkeitä ja puhtaita. Kuvitus on toteutettu vesiväritekniikalla. Hahmot ovat kirjassa mielenkiintoisia ja uniikkeja. Kanerva ym. (1989, 16-17) kirjoittavat Toven luoneen mytologisen maailman vahvoilla tarinoillaan ja rikkaalla kuvituskielellään. Kuvituksessa on käytetty yksityiskohtia sopivan hallitusti. Salon (2016) mielestä kirja kutsuu seikkailuun. Hän piti myös siitä, että kirjassa oli yhdistelty erilaisia tyylejä ja fontteja.

Otso Aarnisen salaperäiset seikkailut on kirjoista uusin ja modernein. Sen kuvitus on toteutettu sekatekniikalla. Kuvitus on toteutettu osin vesiväreillä tai peiteväreillä ja kollaasitekniikalla. Kuvitus on hyvin runsas ja erikoinen. Yhdessä kuvassa riittää paljon katsottavaa.

Omasta mielestäni tämän kirjan kuvitus nousee erilaisuudessaan esiin kaikista muista haastattelussa käytetyistä kirjoista. Värimaailma on kaunis ja tunteellinen. Myös haastattelussa tuli esiin kuvien liika runsaus. Niihin kaipaisi hieman keveyttä ja ilmavuutta. Kuvat ovat osaksi myös synkkiä ja liian tukkoisia. Myös haastattelussa tuli esiin kuvien liika runsaus. Niihin kaipaisi hieman keveyttä ja ilmavuutta.

Oili Tannisen Musti Sirkuskoira on toteutettu kollaasitekniikalla. Kuvat ovat leikattuja ja liimattuja. Tannisen kirjoissa on ilmavuutta ja raikkautta. Kuvia on helppo katsoa. Värimaailma on selkeä ja raikas. Kirjat ovat etenkin pienempien lasten mieleen, helpon katsottavuuden takia.

Jellona Suuri on toteutettu sekatekniikalla. Kuviin on leikattu kankaista paloja ja osa on piirretty vahaväreillä. Kuvat ovat voimakkaita ja yksinkertaisia. Kuvista nousevat esiin tunteet, joita halutaan kirjan tekstistä korostaa. Kuvitus on mielenkiintoinen, hahmot ovat hauskoja ja erikoisia. Kirjaan kuitenkin kyllästyy melko nopeasti, sillä se on lopulta aika yksinkertainen ja hahmot liian suuria ja vallitsevia.

Maikki Harjanteen Minttu-kirjat ovat pitäneet suosionsa vuodesta toiseen. Muistan omasta lapsuudestani Minttu-kirjat hyvin, pidin niistä kovasti. Kuvitus on lapsenomaista, yksinkertaista ja raikasta. Kuviin ei ole ängetty liikaa tavaraa. Hahmot ovat hauskoja, arkisia ja mieleenpainuvia.

Värimaailma on raikas, ja erityisesti pidän siitä, että kirjoihin on jätetty useimmiten tausta valkoiseksi. Kanerva ym. (1989, 24-25) toteavatkin Harjanteen jättäneen piirroksiensa taustat keskeneräisiksi. Juuri tuo vaikutelma keskeneräisyydestä naivien piirrosten lisäksi tekevät kuvista inhimillisiä ja lapsille helposti samaistuttavia. Oma lapseni on tykännyt Minttu-kirjoista yksivuotiaasta kahdeksanvuotiaaksi asti, joten kuvitus on mielestäni hyvin onnistunut saavuttamaan monenikäisten suosion.

Salon (2016) mielestä Mikko Mallikkaassa kuvat olivat tasapainoisia ja niissä oli kekseliäisyyttä ja maanläheisyyttä. Mikko Mallikas-kirjat ovat olleet suosiossa pitkään. Kirjojen Mikko on sympaattinen ja vaatimaton hahmo, josta lapset pitävät. Värit ovat kirjoissa melko haaleat ja tasapainoiset. Hahmojen hienovaraiset ilmeet ovat kiinnostavia ja hyvin kuvitusta hallitsevia.

4.2 Haastattelukysymykset ja tilanne

Haastattelu tutkimusmenetelmänä on monipuolinen, jos se toteutetaan kiireettömästi ja suunnitellaan huolellisesti. Aineiston kerääminen ja analysointi tapahtuvat osittaisesti samanaikaisesti, kun tehdään kvalitatiivista tutkimusta (Metsämuuronen 2006, 122.) Haastattelutilanteisiin otin mukaani eri tyyleillä kuvitettuja lastenkirjoja konkreettisiksi esimerkeiksi. Käytin haastattelussa kahdeksaa eri tyyllillä kuvitettua kirjaa. Jokainen kirja oli sellainen, jonka kuvitus miellytti myös itseäni.

Kysymykset esitin vapaamuotoisesti ja annoin vastaajille aikaa kertoa kirjoista kaikkea, mitä heidän mieleensä tuli. Metsämuurosen (2006, 23) mukaan hyvään kysymykseen ei voi vastata lyhyesti yhdellä sanalla. Hänen mukaansa hyvään tutkimuskysymykseen enemmän informaatioita saadaan muotoilemalla kysymykset selkeiksi, niin että vastaukset parhaimmillaan selittävät, täsmentävät, kuvaavat ja korvaavat aiempaa tietoa asiasta. En halunnut johdatella vastaajia millään tavalla, joten en sanonut omia mielipiteitäni tai kertonut, mitkä ovat omia lempikirjojani. Haastattelussa tiedustelin ensin, mistä kirjasta vastaajat kiinnostuisivat pelkästään kannen perusteella.

Kysymysrunkoni oli seuraava:

- Mitkä kirjoista herättävät kiinnostuksen kannen perusteella?

- Mitkä kirjat ovat selailemalle katsottuna kiinnostavimpia?
- Onko kirjan kannen kuvituksen ja sisällön kuvituksen välillä eroa kiinnostavuudessa?
- Mitkä seikat tekevät mistäkin kirjasta kiinnostavan?
- Mikä tekee kirjan kuvituksesta hyvän?

4.3 Haastattelutulokset ja pohdintaa

Yhteenvedona monista erilaisista ajatuksista esiin nousivat hyvän kuvituksen selkeät ja kauniit värit, hyvä tunnelma, selkeys sekä erilaisuus. Nämä asiat vahvistivat omia ajatuksiani siitä, minkälainen kuvitus on mieleenpainuva ja hyvä.

Kirjoista suosituin oli Tove Janssonin kirja. Se oli ennen kaikkea aikuisten makuun oleva kirja. En yllättynyt tuloksesta, sillä Janssonin kuvitukset ovat kuuluisia ja pitävät suosionsa vuodesta toiseen. Janssonilla on hyvin erottuva ja tunnistettava kuvitustyyli.

Kirjoista erottuvimmaksi ja erilaisimmaksi nousi Satu Kettusen kirjoittama ja kuvittama Otso Aarnisen salaperäinen seikkailu, joka on modernilla sekatekniikalla toteutettu kirja vuodelta 2014. Omasta mielestäni tämä kirja poikkeaa myös vahvasti tyyliltään valtaosasta, sekatekniikalla toteutettuihin lastenkirjojen kuvituksiin harvemmin törmää. Ainoastaan kirjan synkkämielinen tunnelma sekä liika sekavuus saivat kritiikkiä osakseen.

Esiin nousi myös oma keustosuosikkini Mikko Mallikas, jonka melkein jokainen valitsi mukaan kärkikolmikkoonsa. Kirja sai paljon kehuja yksinkertaisuudestaan ja tunnelmastaan. Myös Pekka Töpöhäntä sai hyvin ääniä ja kehuja kauniista värimaailmastaan.

Jokainen näistä kirjoista on hyvin persoonallisesti kuvitettu ja tyyli tunnistettava. Värimaailma on jokaisessa kirjassa hyvin suunniteltu. Kuitenkin Kettusen (2014) tyyli on modernein ja kiinnostavin. Päädyin siihen ajatukseen, että kokeilen toteuttaa kirjani sekatekniikalla. Myös Tannisen (1984) kuvitukset ovat toteutettu kollaasitekniikalla, vaikka nämä kaksi kuvittajaa tekevätkin muuten täysin erilaista jälkeä.

Tove Janssonin kuvitusten ollessa suosituimpia, koin kuitenkin, että oma osaamiseni ja mielikuvitukseni ei tällä hetkellä riitä edes yrittämään mitään vastaavaa. Helpommaksi vaihtoehdoksi jäi sekatekniikka, jota myös toiseksi eniten ääniä saanut Kettunen käyttää kuvituksissaan. Sekatekniikka antaa monenlaisia mahdollisuuksia ja on myös tyylinä hyvin muista lastenkirjoista erottuva.

5 KUVITUS

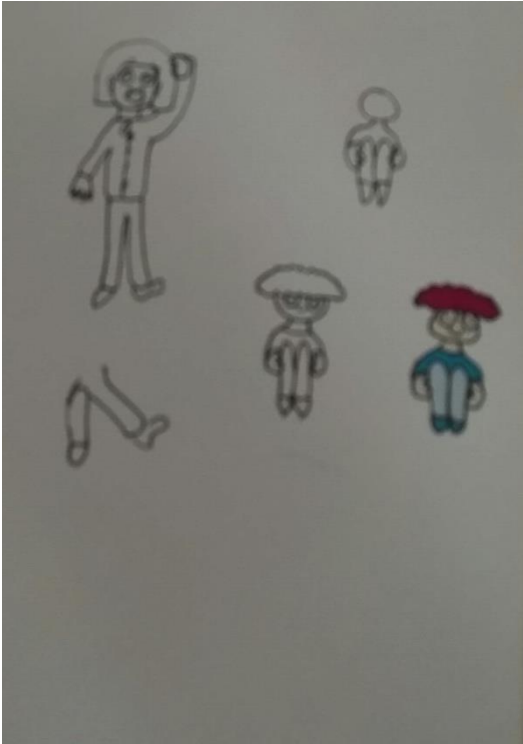
5.1 Luonnostelua

Aloitin kuvituksen suunnittelun luonnostelulla. (Kuva 1-3.) Aluksi luonnostelin erilaisia kuvia ja hahmoja (Liite 1.) Samalla kun tein luonnostelua, mietin aiheita jokaiselle aukeamalle. Luonnosteluvaiheessa tarkoitukseni oli valita yksi tunne jokaiselle aukeamalle ja tehdä siihen kuvitus sekä runo.

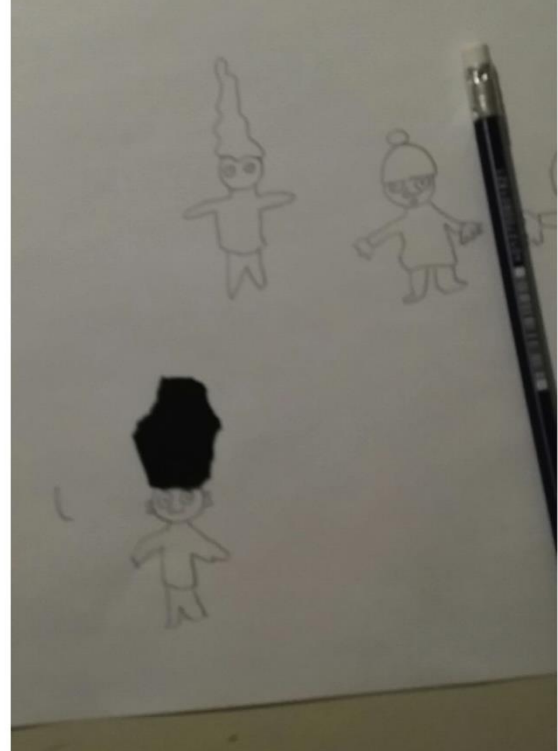
Osassa aukeamia minulla oli mielessäni selkeä tunne, esimerkiksi ”pelko”. johon lähdin suunnittelemaan värimaailmaa ja sommittelua sekä runoa. Osaan aukeamista tein kuitenkin kuvituksen, joihin en keksinyt täysin selkeää ja yksiselitteistä tunnetta. Kuvat syntyivät intuitiivisesti, kun tein erilaisia pintoja vesiväreillä ja tusseilla kollaaseihin ja aloin hahmottaa aukeaman värimaailmaa samalla. Lopulta sain valittua tunteen sijaan tunnelman jokaiselle aukeamalle.

Hankin erivärisiä kartonkeja, joita asettelin vierekkäin. Vertailin erilaisia värimaailmoja ja kontrasteja ja etsin niillä sitä tunnelmaa, jonka halusin jokaiselle aukeamalle saada. Tein myös tusseilla sekä vesiväreillä värityksiä ja kuvioita, joista leikkasin muotoja kollaaseihin. (Liite 1.)

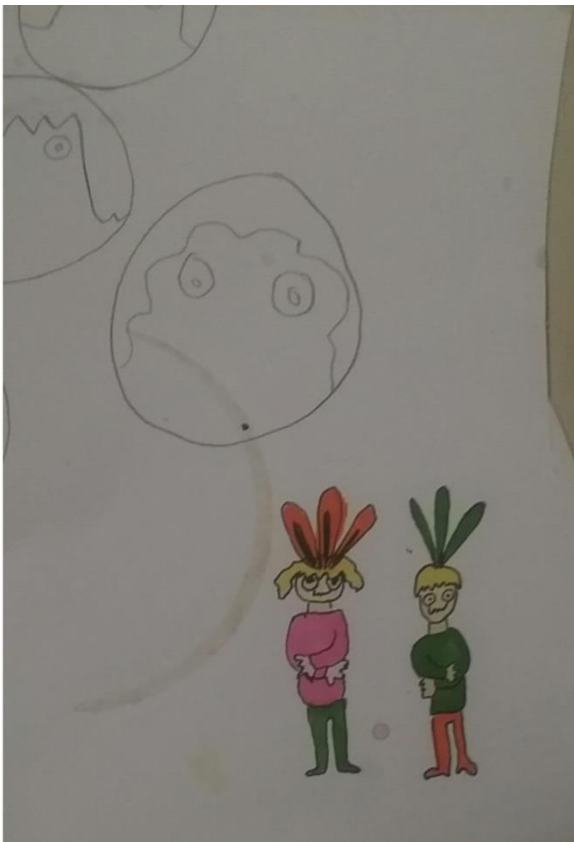
Luonnostelu ja erilaisten pintojen ja muotojen tekeminen oli yhtäaikaista ja koin, että löysin itselleni sopivan tavan toteuttaa kuvitusta. Itselleni oli vaikeaa suunnitella kuvitus järjestelmällisesti; ensin runo, sen jälkeen luonnokset, jonka jälkeen olisin suunnitellut värimaailman ja toteuttanut kuvat valmiiksi. Suuremman taiteellisen kokonaisuuden tekeminen hahmottuu itselleni paremmin, kun teen asioita yhtä aikaa ja vaihdellen.

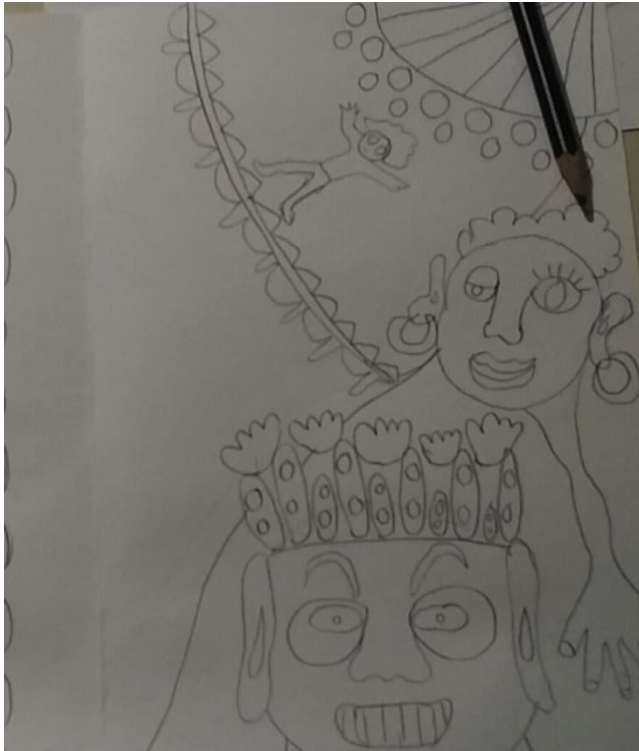

Kuva 1. Hahmoluonnoksia.

Kuva 2. Hahmojen väritystä ja luonnoksia.

Kuva 3. Lyijykynäpiirtämistä.

5.2 Tekniikka

Kuvitustekniikaksi valikoitui sekatekniikka. Siinä käytän tussipiirrosta, vesivärejä sekä pahvista ja kankaasta leikattuja kuvia, jotka liimasin aukeamaan. Tämä tekniikka oli minulle myös toteutukseltaan mieluinen, koska pystyin samalla suunnitella ja asetella sivulle osia ja vaihdella niiden paikkaa. Saman olisi voinut tehdä kuvankäsittelyohjelmalla, mutta jälki olisi ollut erityyppistä. Käsillä tekemällä kuviin saa enemmän uniikkia tunnelmaa. Koin myös, että käsillä tekeminen on itselleni luontevampaa ja luovempaa sekä ennen kaikkea mielekkäämpää toimintaa.

5.3 Värimaailma

Väreiksi valitsin selkeitä ja puhtaita värejä. Valitsin jokaisella aukeamalle erilaisen kontrastin ja värit, jotka sopivat yhteen. Halusin tuoda väreillä yllättävyyttä ja vaihtelevuutta aukeamiin. Haposen (teoksessa Rättyä & Raussi 2001, 112) mukaan

kuvakirjassa olevien aukeamien erilaisuus ja erilainen tempo tekevät kokonaisuudesta dynaamisen.

Lukijan kiinnostus kuviin ja seuraavaan aukeamaan säilyy paremmin, kun ei osaa odottaa, minkälaiset värit ja kuvat ovat seuraavalla aukeamalla. Yllättävät ja epäluonnolliset värit ovat yksi kuvittajan tärkeimpiä keinoja (Ylimartimo teoksessa Rättyä & Raussi 2001, 87). Tämä toi toisaalta myös haastetta kuvitukseen ja värimaailman valintaan. Kun aukeamien värimaailma on erilainen, se voi tehdä kokonaisuudesta hajanaisen ja sitä kautta lukija voi menettää kiinnostuksen kirjaan. Tyyliseikkana kuvituksissani ja etenkin väreissä pidin kirjan kuvia yhdistävänä seikkana sitä, että jokaisen kuvan tausta on yksivärinen. Se tuo kuviin myös raikkautta ja vahvaa tunnelmaa. Kuvia on helppo ja selkeä katsoa.

Selkeä kuvitus sopii mielestäni myös runokirjan kuvitukseksi. Runoille jää oma tilansa kuvassa ja niitä on helppo ja mukava katsoa. Runokirjaa katsotaan eri tavalla kuin lastenkirjaa, jossa on tarina. Yksittäisiin aukeamiin ja lempirunoihin voidaan palata erikseen. Siksi myös erilaiset aukeamat sopivat runokirjoihin ja aukeamien on hyvä toimia myös yksistään, samalla tavalla kuin runon tulee toimia yksistään.

6 KIRJAN AUKEAMAT

Jokaisella aukeamalla on erilainen tunnelma, jonka rinnalle on kirjoitettu runomuotoinen teksti. (Liite 2.) Jokaisen aukeaman on tarkoitus olla oma tarinansa, niin että niitä pystyy katsoa myös erikseen. Ylimartimon (teoksessa Rättyä & Raussi 2001, 87) mukaan kuvittajan tehtävä on luoda lukijalle fantasiamaailma värin, sommittelun ja kuvien keinoin. Kuvittajan tärkeimpiä keinoja ovat muoto, mittasuhteet, perspektiivi, yksityiskohtien liioittelu, koristeelliset elementit sekä yllättävät ja epäluonnolliset värit.

Monissa lastenkirjoissa kuvitukset eivät jätä juuri mitään lukijan mielikuvituksen vaaraan. Halusinkin kuvituksissani pyrkiä luomaan lapsille sellaista taidetta, joka on visuaalisesti kiinnostavaa ja katsojan omaa mielikuvitusta herättävää. En anna liian tarkkaa selostusta kuvallisoin ilmaisuin, mitä kuvassa tapahtuu, vaan katsoja saa tulkita kuvaa itse.

Ensimmäisellä aukeamalla on kuvattuna kaksi hahmoa, jotka runossa ovat kunnanjohtaja ja hänen vaimonsa Hanna (Liite 2). Kuvasin hahmot yhtä aikaa kiireisinä ja hämmentyneinä. Sanomalehdestä leikatut elementit kuvastavat kiirettä ja työtä. Keltaisen sävyinen tausta ja mustavalkoiset sanomalehdet toivat kuvaan levottomuutta, jolla halusin kuvastaa hahmojen ja runon kiireisyyttä. Happosen (teoksessa Rättyä & Raussi 2001, 111) mukaan rikkonaisuus ja eri suuntiin osoittavat elementit saavat aikaan vaikutelman kaaoksesta. Aukeaman runo ja kuvitus kertovat pariskunnasta, jotka ovat niin kiireisiä ja omasta mielestään tärkeitä, mutta ovatkin lukijan näkökulmasta koomisia.

Toisella aukeamalla on väreinä punaista, mustaa, keltaista ja sinistä. (Liite 2.)Tälle aukeamalle halusin voimakkaat kontrastit ja riemukkaan tunnelman. Kuvat ovat piirretty surrealistiseen tyyliin epätodellisiksi. Runossa esiintyvä puhuva pää on hahmo, jonka tunnetilat ailahtelevat. Välillä se on vihainen ja välillä iloinen, eikä hän tiedä itsekkään, miksi. Kuvassa on etualalla pää, joka irvistelee. Tarkoitukenani oli kuvata pää monimerkityksellisenä, jolloin sen voi tulkita hymyilevän tai olevan vihainen.

Kolmannella aukeamalla ovat väreinä kylmän keltainen sekä sinisen sävyt. (Liite 2.) Tätä kuvitusta tehdessä minulla oli mielessä selkeä tunne: pelko. Halusin kuvata yöllisen metsän kuunvalossa. Siellä on vaarallisia puita, joiden oksat on kuvattu käsimmäisiksi ja teräviksi. Ylimartimon (teoksessa Rättyä & Raussi Raussi 2001, 112) mukaan terävät kulmat osoittavat uhattuna olemista. Kuvan etualalla oleva karhu on runossakin esiintyvä hahmo, Karhu Kammomuu, joka on yhtä aikaa pelottava mutta myös sympaattinen. Kuvan puuhun olen leikannut lehdestä kuvan silmästä, sekä samoja silmiä laitoin taustalle kuvaamaan metsän pelottavuutta. Runossa esiintyy myös poika, jonka nimi on Hutturuu, mutta häntä ei esiinny kuvassa. Aluksi piirsin kuvaan pienen pojan hahmon, joka oli pelokas. Se ei mielestäni kuitenkaan sopinut kuvaan, joten otin sen kokonaan pois. Kuva ja tarina säilyvät hieman mysteerisempinä, kun lukija saa käyttää omaa mielikuvitustaan ja miettiä, minkälainen runon päähenkilö voi olla. Lukijan mielikuvissa kuva voi kertoa myös siitä, että poika on jo eksynyt metsään, koska sitä ei kuvassa näy.

Neljännellä aukeamalla on kuvattu kaunis merenneito, joka on juuri sukeltamassa silmät kiinni. (Liite 2.) Halusin tuoda kuvituksen merenneidon keskipisteeksi. Väreiksi valitsin violettisen eri sävyt sekä sinistä ja vaaleanpunaista. Väreillä halusin merellistä tunnelmaa, sekä tyttömäisyyttä. Runon ja kuvituksen päähenkilö Ulriikka Lii on merenneito, joka on ylpeä ja hieman turhamainen. Vasemmalla olevat kalat ja pienet merenneidot ovat Ulriikka Liin ihailijoita.

Viidennellä aukeamalla on vihreän ja keltaisen sävyjä. (Liite 2.) Runo kertoo kahdesta pupujussista, jotka ovat yksinäisiä, mutta eivät koskaan kohtaa toisiaan. Kuvituksellani halusin luoda tunnelman, jossa puput näyttävät yksinäisiltä ja toisistaan erillään olevilta. Pupujen välissä on lehtiä, jolloin kuvassa näyttää siltä, että he eivät pääse toistensa luokse. Molemmilla pupuilla on tulkittavissa hieman surumielinen ilme. Kuva ja teksti tukevat toisiaan, mutta eivät selitä toisiaan liikaa. Ylimartimon (teoksessa Rättyä & Raussi 2001, 113) mukaan kuvan ja tekstin välinen suhde vaikuttaa tarinan ymmärtämiseen.

Kuudennella aukeamalla on vaaleanruskea sävy pohjana. (Liite 2.) Valitsin kuvaan lisäksi harmonisia värejä. Kuvassa on abstrakteja, pyöreitä elementtejä ja omituisia hahmoja. Kuvan ylänurkassa on tyttö, joka miettii, mitä kuvassa tapahtuu. Au-

keaman runo on hullutteleva ja sen on tarkoitus olla hauska ja samalla arkinen. Kuvituksellani pyrin luomaan näitä samoja tunteita. Kuvasta ei tiedä, mitä siinä oikein tapahtuu. Yläreunassa olevaan tyttöön on lukijan helppo samaistua ja sitä kautta myös miettiä, mitä runo ja kuva tarkoittavat.

Seitsemäs aukeama on pääosin vaaleanpunainen. (Liite 2.) Siinä on pehmeät, pastellimaiset sävyt ja sen on tarkoitus muistuttaa kangaskuosia. Runo kertoo tädistä, joka laittaa laukkuunsa lapsen. Lapsi on runossa kertojana. Kuva näyttää, miltä lapsesta näyttää laukun sisällä. Siellä on turvallista ja hauskaa. Kuvassa oleva lapsi on näyttää iloiselta, vaikka onkin joutunut laukun sisään. Lukija voi heittäytyä fantasia-maailmaan ja eläytyä ajatukseen, minkälaista voisi olla laukun sisällä.

Kahdeksannella aukeamalla on vaaleanpunaista, vihreää ja sinistä. (Liite 2.) Kuvassa on pehmeä ja rauhallinen tunnelma. Runo kertoo miehestä, joka inhosi meteliä ja piti kukista. Kuvassa on luonnottoman suuria ruusuja, joiden alla välissä pienimies hiipii. Tällä kontrastilla halusin tuoda esiin, kuinka tärkeitä ruusut olivat miehelle ja toisaalta kuvasta miehen hiljaisuutta hahmon pienuudella.

Yhdeksännellä aukeamalla on mielikuvituksellinen maailma, jossa taustavärinä on syvänsininen, joka tuo lukijalle mieleen avaruuden. (Liite 2.) Myös kuviot viittaavat avaruuteen. Runo kertoo kahdesta oliosta, jotka ovat kaverukset. Toinen oliosta on surullinen ja toinen iloinen ja silti ne elävät yhdessä, hyväksyen toisensa. Kuvituksellani halusin tuoda voimakkaan tunnelman, että kuvassa ollaan jossakin toisessa ulottuvuudessa. Kuvassa esiintyvä pieni ihmishahmo on joutunut keskelle olioiden valtakuntaa. Ihmishahmoon lukija voi samaistua ja kuvitella, miltä tuntuisi olla olioiden keskellä avaruudessa. Kuvassa oliot näyttävät rauhallisilta ja hyväntahtoisilta, eikä ihmishahmo kuvassa pelkää niitä, vaan hänellä on utelias katse.

Kymmenes aukeama on rakennettu ruskeaan pohjaan. (Liite 2.) Kuvassa on puita, joiden värit ja kuviot ovat epätodelliset. Lukija saa mielikuvan satumaailmasta. Kuvassa oikealla on pieni poika, joka on runossa esiintyvä Jussi. Kuvassa Jussi on taikametsässä, joka on hänen salainen paikkansa. Runossa kerrotaan, kuinka puissa kasvaa ajatuksia ja toiveita. Kuvituksella halusin luoda tunnelman, jos realistisen elämän keskelle syntynyt fantasiamaailma. Lukija voi samaistua runon Jussiin. Lapset yleensä elävät omassa mielikuvitusmaailmassaan, niin kuin kuvan Jussi.

Yhdennellätoista aukeamalla on kuvattu pallomeri oranssilla pohjalla. (Liite 2.) Pallot ovat kuvassa ja runossa eläviä olioita. Kuvan lapsi on runossa esiintyvä Ninni, joka katoaa pallomereen. Väreillä halusin viitata oikeaan pallomereen ja siihen tunnelmaan, mikä lapsella voi olla pallomeressä. Pallot ovat kuvassa suurempia kuin Ninni, joka istuu niiden päällä. Isoilla palloilla halusin osoittaa, miten suuri asia voi pallomeri olla lapsen mielessä. Pyöreät muodot ja täyteläiset, runsaat värit tuovat kuvaan iloisen tunnelman.

Kahdestoista aukeama kertoo työstä ja valaasta. (Liite 2.) Pohjaväri on valkoinen, joka tuo kuvaan raikkautta ja ilmavuutta. Toisena päävärinä on sininen, jolla olen kuvannut pilvet ja pisarat. Kuvan tyttö on kylmänkeltainen ja siihen katsojan huomio keskittyy. Runo kertoo työstä joka on surullinen, mutta saa lopulta ystäväksi valaan, joka on syntynyt hänen omista kyynelistään. Keveällä kuvituksella halusin rauhallisen ja toiveikkaan tunnelman. Vaikka tyttö on ensin surullinen, tarina päättyy hyvin.

Kolmastoista aukeama on mustalle pohjalle tehty. (Liite 2.) Siinä on kuvattuna iso värikäs kana ja kaksi pieni lasta. Runossa kanalle on syntynyt munasta kaksi ihmislasta. Kuvituksen on tarkoitus olla hauska ja väreillä viitataan pääsiäiseen.

Neljästoista aukeama on vihreäkeltainen. (Liite 2.) Siinä on kuvattuna iso lintu, joka lentää kohti pientä poikaa, joka istuu miettimässä elämän suuria kysymyksiä. Lintu lentää poikaa kohti, mutta poika ei kiinnitä siihen huomiota. Lintu on kuvattu suurena ja mahtavana ja se on liikkeessä kohti jotakin. Lintu etsii ajatustaan, joka katosi. Kuvan tunnelma on iloinen ja pirteä, vaikka kuvan poika näyttää siitä huolimatta olevan omissa ajatuksissaan. Lukija voi samaistua poikaan, joka ei huomaa, mitä ympäröivässä maailmassa tapahtuu, kun on tarpeeksi uppoutunut omiin ajatuksiinsa.

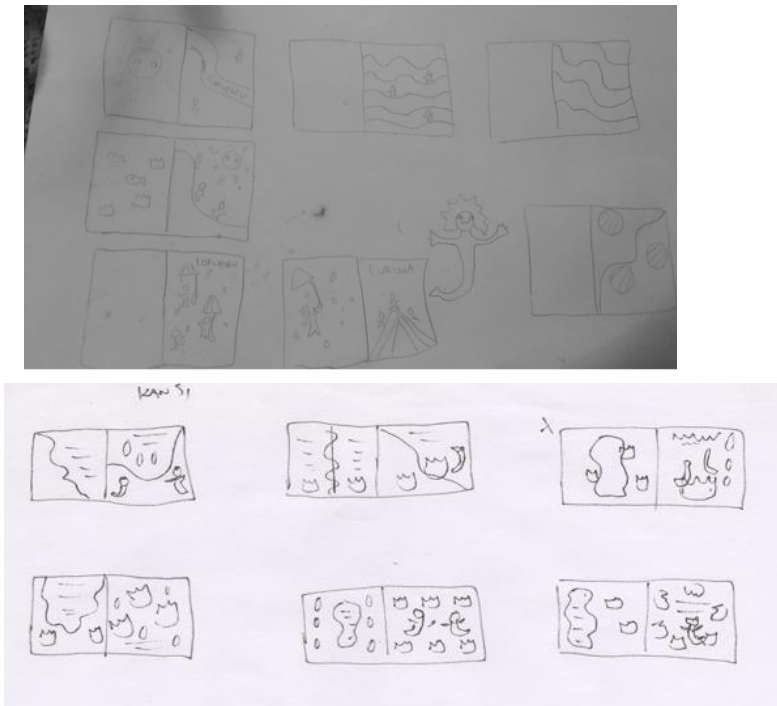
Viimeisellä eli viidennellätoista aukeamalla on oranssivihreät värit. (Liite 2.) Vihreät pisaramuotoiset oliot valtaavat oranssin pohjan. Pisaroilla on silmät, ja jokaisella on hieman erilainen ilme. Pieni hahmo kuvassa istuu yhden pisaran päällä. Runo on leikittelevä ja hullunkurinen. Siinä kerrotaan miehestä joka kiljuu turhan takia, ja haamusta joka synnyttää poikasia. Kuvaan halusin tuoda iloisia värejä ja hullunkurisuutta. Lukija voi tarkastella pisaroiden ilmeitä ja miettiä, mitä ne tarkoittavat. Kuvan

poika istuu vasemmassa reunassa. Vasemmalla olevat hahmot tuntuvat merkityksellisiltä, koska siinä kohdassa esitettiin hahmoihin katsoja identifioituu (Happonen teoksessa Rättyä & Raussi 2001, 105.)

6.1 Kirjan kannet

Kirjan kansiin luonnostelin erilaisia vaihtoehtoja pieneen kokoon (Kuva 4). Kirjan kansista halusin tehdä houkuttelevat. (Liite 3.) Kannot ovat tärkeässä osassa, koska kirja valitaan niiden perusteella. Rantasen (2007, 93) mukaan selkeä ja omaperäinen kansi vetoaa lukijan uteliaisuuteen ja tunteisiin. Kanteen valitsin violetin sävyt. Sommittelin kannen elementit niin, että ne ovat selkeät ja kiinnostusta herättävät. Värimaailma on rauhallisen violetti. Halusin tuoda kansiin myös elementtejä, jotka osuvat katsojan silmään helposti ja herättävät mielenkiinnon. Vihreäkeltaiset pisarat ja kalat pomppaavat esiin muuten rauhallisesta värimaailmasta. Rantasen (2007, 94) mukaan kannen selkeyteen vaikuttaa tekstien koot sekä valööri, värit ja suhde taustaan. Vaikka kannessa olisi runsaasti erilaisia elementtejä, se saadaan pysymään selkeänä ja helppolukuisena, jos elementtien suhteet ovat hyvin hallinnassa.

Kuva 4. Kansien luonnostelua.

Värit sekä kannessa esiintyvät hahmot ja elementit valitsin kirjan aukeamista. Yhdistin kahden eri aukeaman elementtejä, jotka olivat hyvin erilaisia keskenään. Rantasen (2007, 91) mukaan kannen perusteella lukija saa vinkkejä myös sisällöstä ja sen visuaalisuudesta. Koko kirjan värimaailma, typografia ja kuvitus tulevat ensimmäisenä esille kirjan kannessa. Kirjan nimi lukee ylhäällä isolla fonttikoolla ja käytin kannen teksteissä samoja fontteja, mitkä ovat kirjan runoissa. Se tuo kirjan kansiin ja sisältöön yhtenäisyyttä.

Rantasen (2007, 94) mukaan lukija katsoo kantta vain hetken ja tunteisiin vetoavalla kannella pystyy vaikuttamaan nopeasti. Valitsin kanteen merenneitohahmoja, jotka herättävät mielenkiinnon. Kuvan merenneidot ovat liikkeessä ja näyttävät keveiltä ja onnellisilta. Liikkeellä halusin tuoda kansiin tunnelmaa, josta välittyy katsojalle iloinen mieli. Kuvan merenneitojen sekä pisaroiden ilmeet ovat suunniteltu niin, että lukija jää miettimään, mitä kuvassa tapahtuu. Kuva ohjaa katsojan tunteita ja yhdessä tekstin kanssa muodostuu mielikuva kirjasta. Katsoja ei kiinnostu kirjasta, jos se ei herätä tunteita.

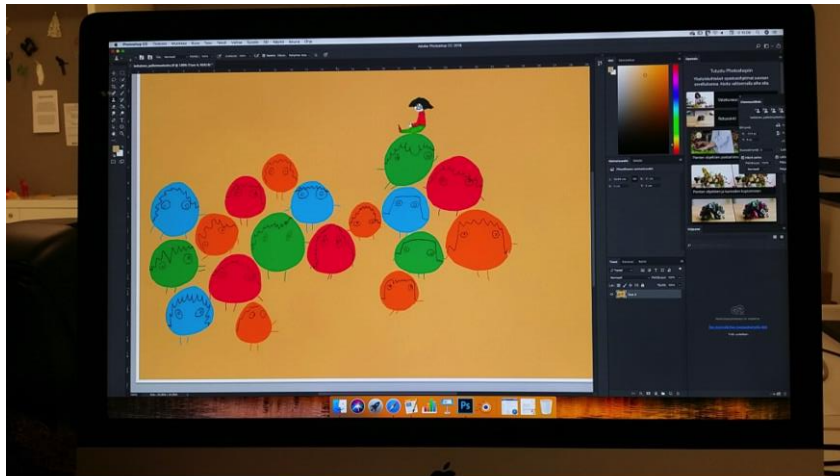
6.2 Kirjan runot

Kirjoitin kirjaan kuviin sopivat runot. Aluksi ideoin tekstejä ennen kirjan kuvituksen suunnittelua. Tekstien kirjoittaminen oli yllättävän vaikeaa, varsinkin kun aloin miettiä jo etukäteen, minkälaisen kuvituksen tekisin teksteihin. En saanut kirjoitusta eteenmään ja päätin lopulta jättää tekstien suunnittelun kuvituksen rinnalla tehtäväksi. Kirjassani halusin tuoda esiin erilaisia tunteita, jotka tulevat kuvien ja tekstien kautta lukijalle esiin. En kuitenkaan halunnut aliarvioida lukijoita kirjoittamalla liian selkokielistä ja suoraa tekstiä, tai piirtämällä liian selkeitä kuvia erilaisista tunteista. Halusin jättää lukijan omalle mielikuvitukselle tulkinnan varaa niin kuviin kuin teksteihin.

7 TYPOGRAFIA JA TAITTO

Kirjan taiton toteutin Adobe Indesign CC-ohjelmalla. Aloitin skannaamalla piirtämäni kuvat ja avasin ne Photoshop -kuvankäsittelyohjelmassa (Kuva 5). Tein ohjelmassa kuvaan parannuksia, siistin sotkuisia kynänjälkiä ja vaihdoin myös hieman värisävyjä joihinkin kuviin.

Kuva 5. Photoshopilla kuvan työstämistä.

Tein jokaisella aukeamalle erilaisen taiton. Osassa aukeamista on kaksi tai kolme palstaa, osassa on vain yksi. Lisäksi olen käyttänyt tasapalstaa tai oikeaa liehua. Osassa teksteistä on keskitetty teksti. Rantasen (2007, 106) mukaan lehden persoonallisuuteen vaikuttaa oleellisesti typografia. Valitsin ladonnan sen mukaan, mikä näytti kuvassa hyvältä. Olin kuvien suunnitteluvaiheessa jättänyt kuviin tyhjää tilaa tekstiä varten. Huomasin kuitenkin, että tyhjää tilaa oli joissakin kuvissa liian vähän tai väärissä kohdissa. En hahmottanut kunnolla kuvitusvaiheessa, millä tavalla teksti sopii kuvaan ja miltä se näyttää. Paras ratkaisu oli tehdä jokaisesta aukeamasta myös taitoltaan erilainen. Runomuotoiset tekstit olivat sopivan lyhyitä, niin että niihin soveltui monenlaiset ladonnat.

Käytin kirjassani kahta eri fonttia. (Liite 4.) Runojen otsikoissa ja kirjan kannessa käytin AK CHRISTY -fonttia, joka on päätteetön eli groteski kirjasintyyppi. Fontti on voimakas ja lapsenmielinen, mutta ei liian sekava. Otsikoissa on ensimmäinen kirjain isommalla kuin muu teksti otsikosta. Se tuo otsikkoon luettavuutta. Rantasen mukaan (2007, 114) otsikko on näkyvin ja tärkein tekstin osuus.

Leipätekstinä sekä kannen muissa teksteissä käytin Apple casual -fonttia. Kirjasintyyppi on päätteellinen eli antiikva. Rantasen (2007,107) mukaan pidemmissä teksteissä käytetään yleisesti antiikvaa, koska se on luettavampi. Valitsemallani fontilla tekstin luettavuus pidemmässä leipätekstissä olisi jo hankalaa. Fontti on luettavissa juuri ja juuri sen pituisista teksteistä, mitä kirjassani on. Fontti näytti mielestäni kivalta, se on leikkimielinen ja sopii hyvin runokirjan tunnelmaan.

8 POHDINTA

Kirjan tekeminen alun ideoimisesta aina valmiiksi painotuotteeksi asti syvensi ymmärrystäni prosessista. Uskon, että kokemus opetti paljon ja pystyn jatkossa hahmottamaan paremmin kaikki huomioon otettavat seikat lastenkirjan tekemisessä. Suunnitteluvaihe kesti työssäni liian pitkään ja seuraavaa kirjaa tehdessäni en keskity suunnittelemiseen liikaa. Lopulta itse kuvitus valmistui melko nopeasti ja sen tekeminen oli mukavaa. Luonnostelua saa kirjaa tehdessä olla reilusti enemmän ja itse kuvituksen tekemiseen kannattaa varata aikaa enemmän kuin ideointiin. Ideoita kuitenkin syntyy piirtäessä koko ajan lisää.

Kokonaisuutena kirja on yllättävä ja erikoinen ja väreiltään voimakas. Onnistuin mielestäni tavoitteessani melko hyvin. Aloittaessani kuvitusta mietin, miten onnistun kohtalaisilla piirustustaidoillani luomaan kuvituksia, jotka ovat laadukkaan näköisiä ja kiinnostavia. Väreillä ja erilaisella tekniikalla sain kuitenkin kompensoitua piirustustaitojani ja kuvituksista syntyi mielenkiintoisia. Jäin kuitenkin kaipaamaan yhtenäisyyttä kirjaan, ja mietin, olisiko kuvitukset voineet tehdä enemmän yhteensopiviksi. Kuvituksiin oli alun perin tarkoitus laittaa selkeä tunne, josta kuvassa kerrottaisiin. Se osoittautui vaikeaksi tehtäväksi, varsinkin, kun jokaiseen kuvitukseen tuli runo ja niiden piti toimia yhdessä. Lopulta päädyin tekemään aukeamiin tunnelmat tunteen sijaan. Kuvat jättävät lukijan mielikuvitukselle aika paljon varaa ja toivon kuvan värien ja hahmojen herättävän mielikuvia.

Valmis lasten runokirja "Pumperin Kassi" on tunnelmallinen ja sopii hyvin lasten ja aikuisten yhteisiin hetkiin. Kuvista ja runoista riittää keskusteltavaa ja pohdittavaa. Siinä koin onnistuneeni hyvin. Teknisesti kuvittajan ja taittajan taitoni kaipaavat vielä harjoittelua.

LÄHTEET

- Bergström, G. 2010. Mikko Mallikas panee töpinäksi. Suomentaja: Kaija Pakkanen. 7.painos. Helsinki: Tammi.
- Happonen, R. 2001. Liike, kuvakirja ja kuvitettu teksti. Teoksessa K. Rättyä & R. Raussi (toim.) 2001. Tutkiva katse kuvakirjaan. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.
- Harjanne, M. 1995. Mintun lääkärikirja. Helsinki: Otava.
- Hietaniemi, M. 2005. Aika ja tekniikka ovat muuttaneet lastenkirjojen kuvitusta. [Verkkoartikkeli]. Turun Sanomat, kulttuuri. [Viitattu 5.9.2018]. Saatavana: <http://www.ts.fi/kulttuuri/1074060291/Aika+ja+tekniikka+ovat+muuttaneet+lastenkirjojen+kuvitusta>
- Jansson, T. 2008. Kuinkas sitten kävikään. Suomentaja: Hannes Korpi-Anttila. 21. painos. Porvoo: WSOY.
- Kanerva, A., Lange, K., Laukka, M., Salonen, M., Tuunanen, T., Vaijärvi, K. & Vuorinen, M. 1989. Mielikuvia, suomalaisia lastenkirjakuvittajia. Porvoo: WSOY.
- Kettunen, S. 2014. Otso Aarnisen salaperäinen seikkailu. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Kiintymysvanhemmuusperheet ry. [Verkkosivu]. Saatavana: <http://kiintymysvanhemmuus.fi/>
- Knutsson, G. 2009. Eläköön Pekka Töpöhäntä. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.
- Kuva 1. Hahmoluonnoksia. 22.11.2018.
- Kuva 2. Hahmojen väritystä ja luonnoksia. 22.11.2018.
- Kuva 3. Lyijykynäpiirtämistä.22.11.2018.
- Kuva 4. Kansien luonnostelua. 22.11.2018.
- Kuva 5. Photoshopilla kuvan työstämistä. 22.11.2018.

Majaluoma, M. 2000. Lasten kuvakirjoja – kenelle ja miksi. Teoksessa K. Rättyä & R. Raussi (toim.) 2001. Tutkiva katse kuvakirjaan. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

Parvela, T. 1995. Hilma ja Pingviini. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Rantanen, L. 2007. Mistä on hyvät lehdet tehty. Helsinki: Hill and Knowlton Finland Oy.

Rättyä, K. & Raussi, R. 2001. Tutkiva katse kuvakirjaan. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

Salo, S. 2016. Haastattelu. 5.3.2016.

Tanninen, O. 1984. Musti Sirkuskoira. Keuruu: Otava.

Vasko, A. 2010. Jellona Suuri. Helsinki: WSOY.

Ylimartimo, S. 2001. Kanssa ja lisää. Vaiko ohi tai jopa vastaan? Lastenkirjan kuvittaja myötä- ja mielikuvittelijana. Teoksessa K. Rättyä & R. Raussi (toim.) 2001. Tutkiva katse kuvakirjaan. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

LIITTEET

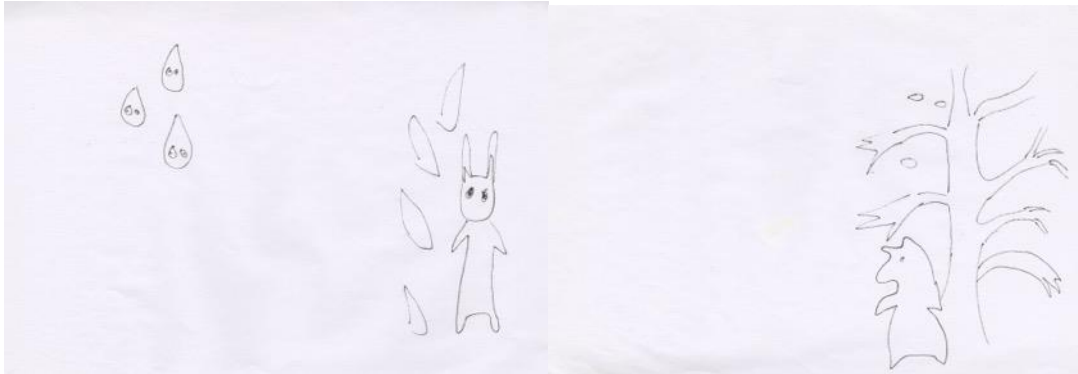
Liite 1. Luonnokset

Liite 2. Kirjan aukemat

Liite 3. Kirjan kannet

Liite 4. Fontit

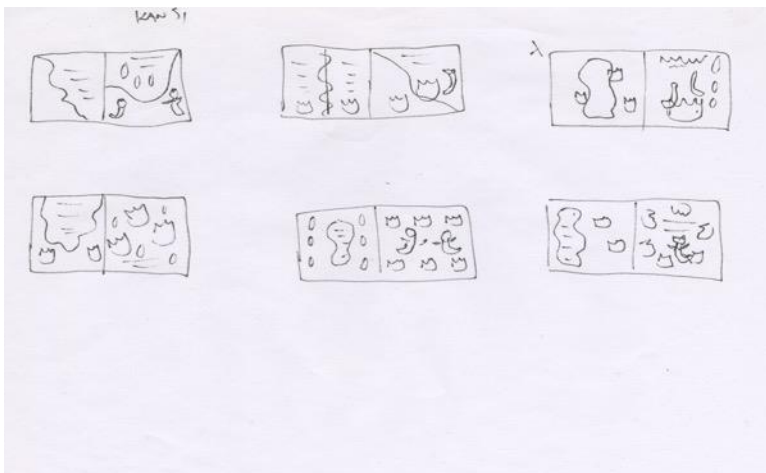
Liite 1. Luonnokset

Kuva 1. Luonnostelua ja ideointia.

Kuva 2. Luonnoksia ja vesiväreillä pintojen valmistusta.

Kuva 3. Kansien suunnittelua.

Liite 2. Aukeamat

Kuva 4. Aukeaman sivut 1-2.

Kuva 5. Aukeman sivut 3-4.

Kuva 6. Aukeaman sivut 5-6.

Kuva 6. Aukeaman sivut 7-8.

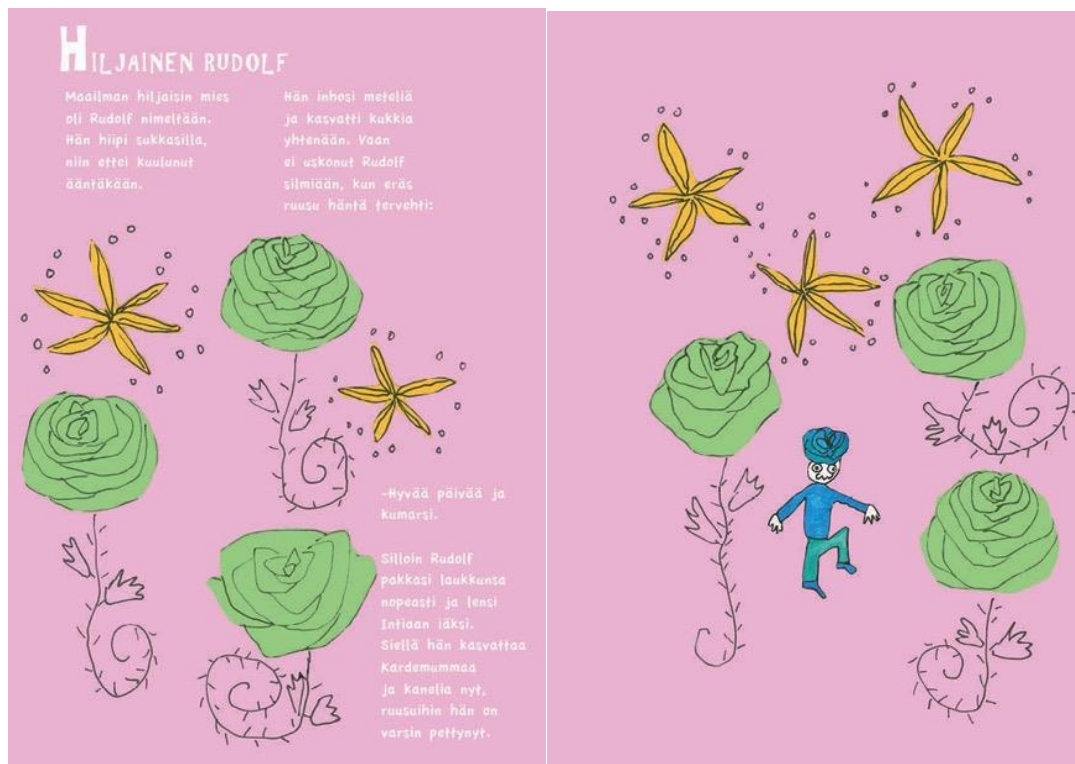
Kuva 7. Aukeaman sivut 9-10.

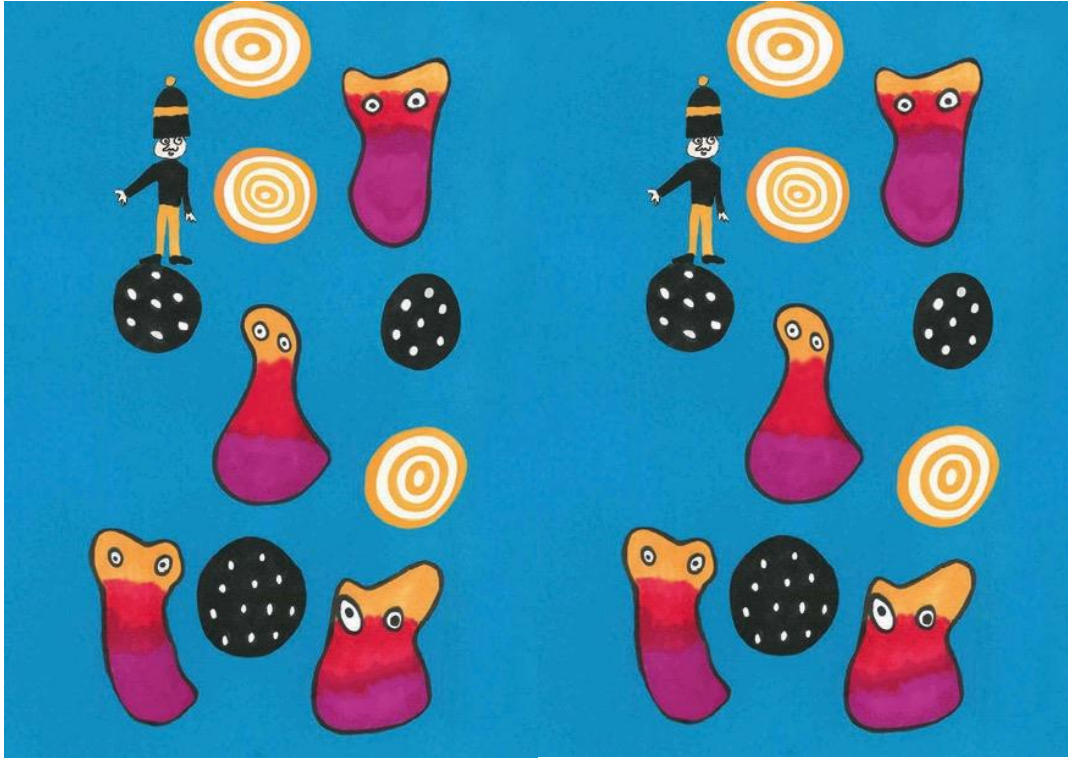
Kuva 8. Aukeaman sivut 11-12.

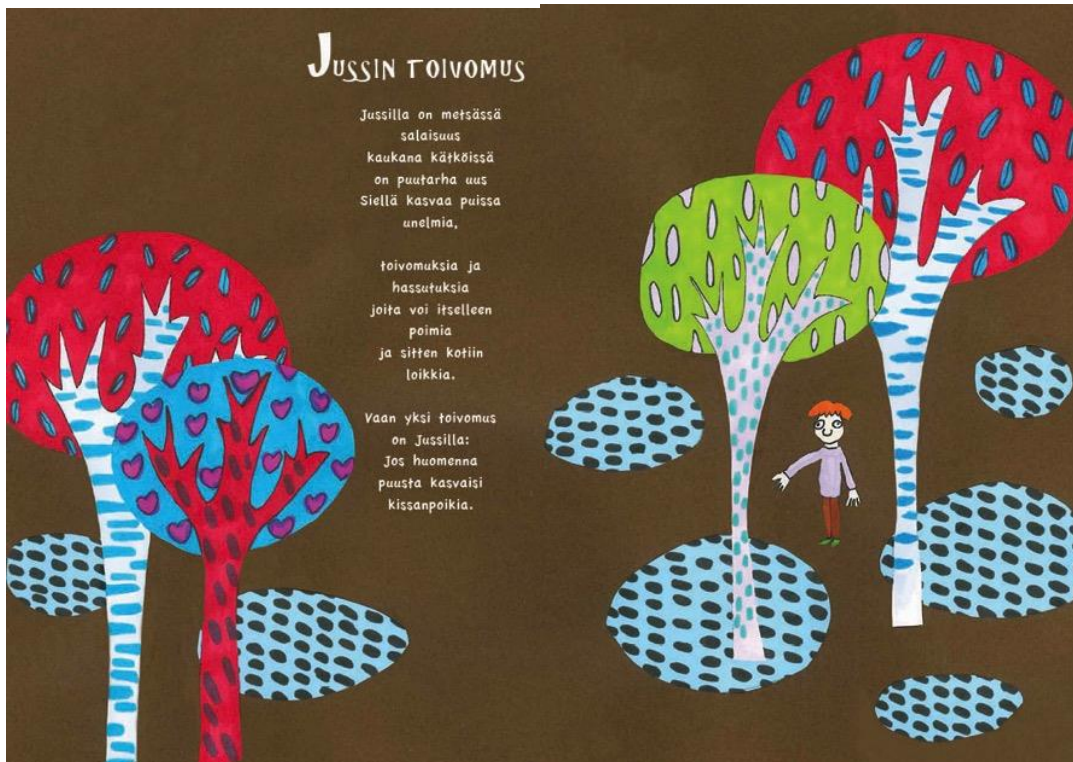
Kuva 9. Aukeman sivut 13-14.

Kuva 10. Aukeaman sivut 15-16.

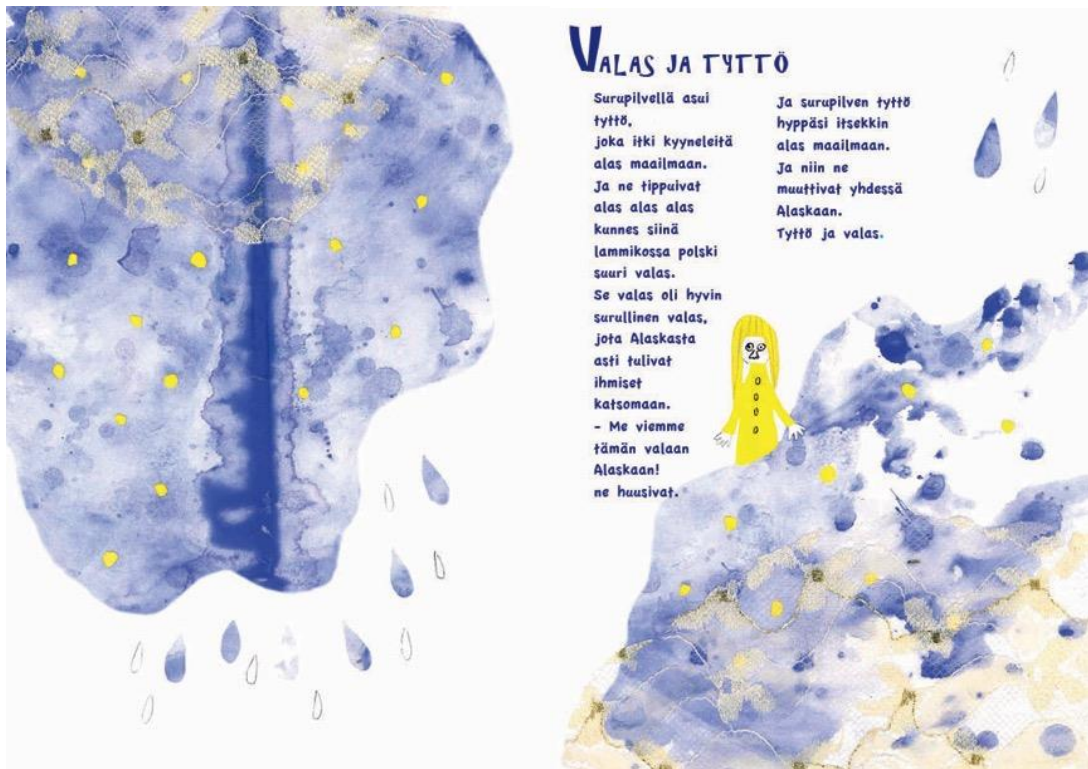
Kuva 11. Aukeaman sivut: 17-18.

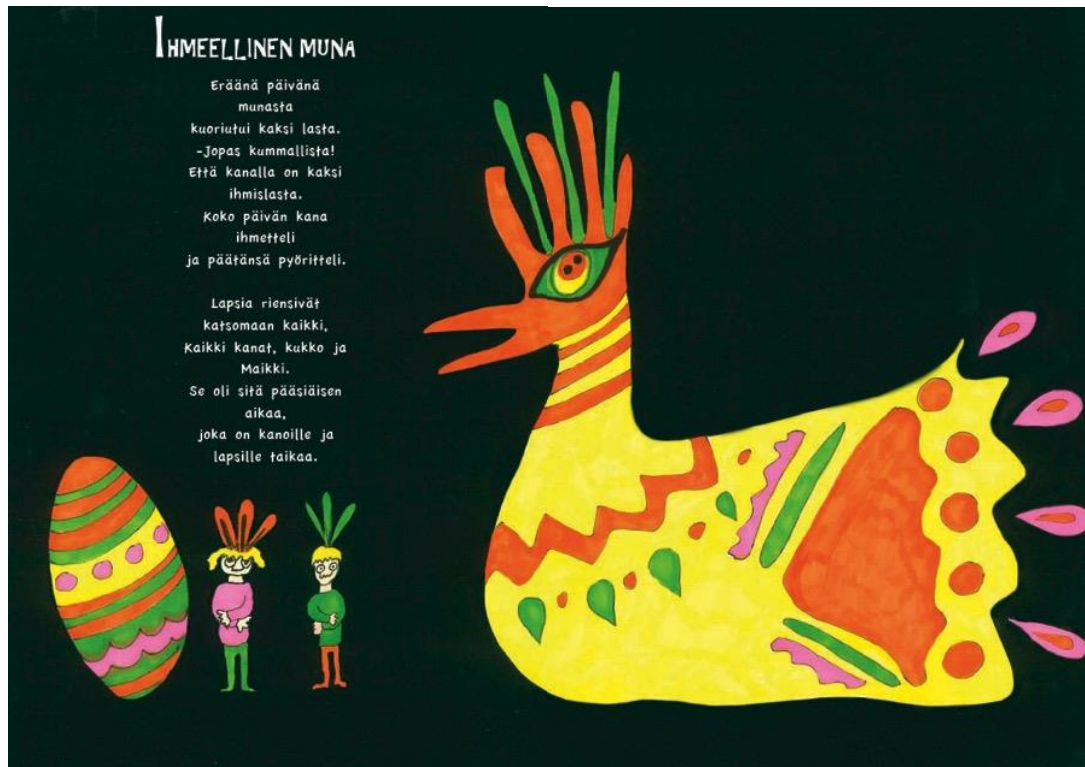
Kuva 12. Aukeaman sivut: 19-20.

Kuva 13. Aukeaman sivut: 21-22.

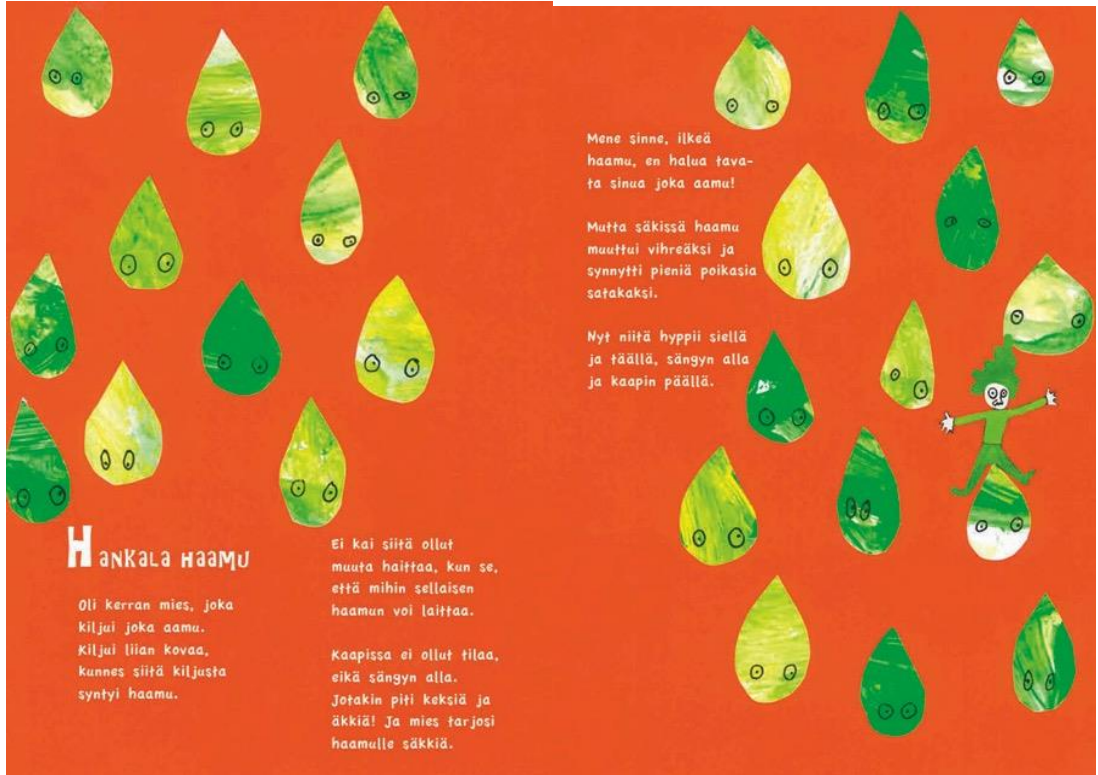
Kuva 14. Aukeaman sivut 23-24.

Kuva 15. Aukeaman sivut: 25-26.

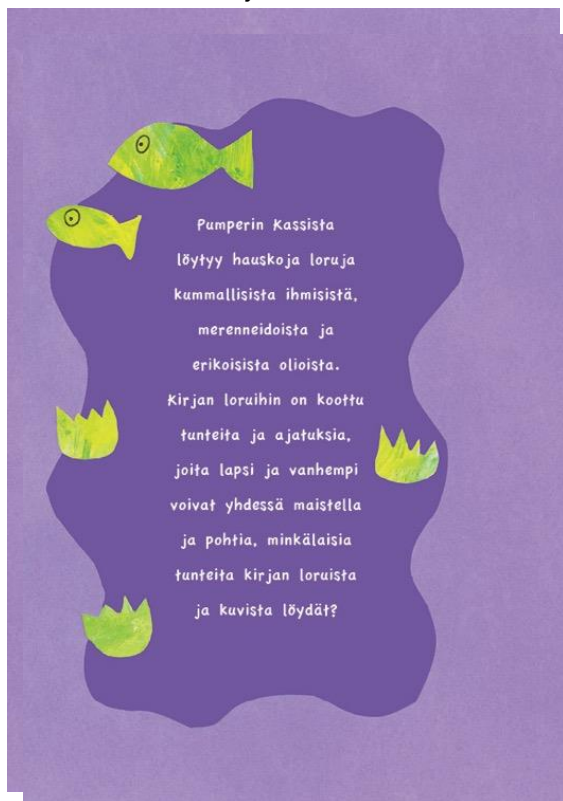
Kuva 16. Aukeaman sivut: 27-28.

Kuva 17. Aukeaman sivut: 29-30.

Liite 3. Kirjan kannet

Kuva 18. Kirjan etukansi.

Kuva 19. Kirjan takakansi.

Liite 4. Fontit

AK CHRISTY

OTSIKOT ON KIRJOITETTU TÄLLÄ FONTILLA. PISTEKOKO 18. OTSIKON
ENSIMMÄINEN KIRJAIN ON PISTEKOKO 40.

HANKALA HAAMU

LENTÄVÄ AJATUS

LHMEELLINEN MUNA

Apple Casual

Leipäteksti on kirjoitettu täällä fontilla, pisteKoolla 13.

Eräänä päivänä

MUNASTA

KUORIUTUI KAKSI LASTA.

- JOPAS KUMMALLISIA!

ETTÄ KANALLA ON KAKSI

IHMISLASTA.

KOKO PÄIVÄN KANA IHMETTELI

JA PÄÄTÄNSÄ PYÖRITTELI.

Kuva 20. Fontit.

